23/11/2019

«ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…»: Η ζωή στην Τουρκοκρατούμενη Ελλάδα

/ Ενορίες

Ο ραγιάς που μαθαίνει φανερά ή κρυφά την γλώσσα του και την καταγωγή του, αυτομάτως αποκτά ταυτότητα και αξιοπρέπεια. Καταλαβαίνει πως αξίζει να είναι Έλληνας ελεύθερος. Δεν ανέχεται να είναι σκλάβος, αλλά ούτε βολεύεται να αρνηθεί την πίστη του, για να γλυτώσει το κεφάλι του.

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου

Εκδήλωση αφιερωμένη στην ζωή των Ελλήνων στην Τουρκοκρατία, μέσα από τα μάτια όσων την έζησαν, πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 22 Νοεμβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…».
Το αφιέρωμα διοργανώθηκε με αφορμή το νέο ιστορικό μυθιστόρημα «Στην σκιά του πληγωμένου Μυστρά – Κρυφό Σχολειό» που συνέγραψε η κα Σταυρούλα Ζώρζου, Οδοντίατρος, Συγγραφέας, Ερευνήτρια και Μέλος της Ιστορικής και

Εθνολογικής Εταιρείας Ελλάδος, και περιλάμβανε μία περιήγηση στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, όπως τα περιγράφουν με κείμενα και εικόνες, οι περιηγητές της εποχής.
Η παρουσίαση του αφιερώματος, έγινε από την συγγραφέα, ενώ συμμετείχε το Γυναικείο Φωνητικό Σύνολο «Τρίφωνη Αρμονία» υπό τη διεύθυνση και διδασκαλία της κας Όλγας Καμηλάρη.

Τα τελευταία χρόνια ζούμε την εποχή της αποδόμησης των θεσμών, αλλά και της ιστορίας, τόνισε η συγγραφέας.
Στόχος είναι να αμβλύνονται οι αντιθέσεις και οι διαφορές, ακόμη και σε βάρος της ιστορικής αλήθειας.
Στο πνεύμα αυτό, η Ελληνική ιστορία διδάσκεται στα σχολεία αλλοιωμένη. Πολλά θέματα υποβαθμίζονται ή και αποσιωπούνται.
Ειδικά η ιστορία της Ελλάδας στην Τουρκοκρατία διδάσκεται τόσο επιγραμματικά, που οι έφηβοι συχνά συγχέουν την Τουρκοκρατία με την Μικρασιατική καταστροφή.
Θέματα όπως οι εξισλαμισμοί, το παιδομάζωμα, οι σφαγές, τα σκλαβοπάζαρα, σχεδόν παραλείπονται ή αναφέρονται διακριτικά. Θέματα, πάλι, όπως η δράση των «κλεφτών» ή η συμβολή των μοναστηριών, με τα «κρυφά σχολειά», ώστε να εμποδίσουν την εξόντωση των Ελλήνων -φυσική και πνευματική- συστηματικά αγνοούνται.
Κι όλο και συχνότερα κυκλοφορεί η ιδέα πως η Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν μία ευνομούμενη, πολυπολιτισμική αυτοκρατορία, που καθένας μπορούσε να ζήσει με ειρήνη και σεβασμό της διαφορετικότητάς του, αρκεί να ήταν νομοταγής και συνεπής στις φορολογικές του υποχρεώσεις.
Κι όμως, παρά τα όσα «εξωραϊστικά» αναφέρονται, κατά μέσο όρο, κάθε τρία χρόνια ξεσπούσε κάποια τοπική επανάσταση.
Και παρά το γεγονός ότι κάθε εξέγερση πνιγόταν στο αίμα, σύντομα ακολουθούσε η επόμενη. Ακριβώς, γιατί αυτή η σκλαβιά ήταν πιο αβάσταχτη από τον θάνατο.
«Καιρός να πούμε στους νέους μας πώς ήταν η ζωή του «ραγιά» στους «κόλπους» της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, όχι όπως τη φανταζόμαστε, αλλά όπως τη γράφουν αυτοί που τα έζησαν τότε.
Οι Έλληνες χρωστάμε να υπάρχουμε. Το χρωστάμε και στον εαυτό μας, και στην ανθρωπότητα.»
Η συγγραφέας, έκανε μια αναλυτική εξιστόρηση πολλών πτυχών της καθημερινότητα των Τουρκοκρατούμενων Ελλήνων, αξιοποιώντας τις ιστορικές πηγές και τις περιγραφές των περιηγητών της εποχής.
Μια πτυχή της Τουρκοκρατίας, που πολύ συζητήθηκε, είναι και το κρυφό σχολειό.
Οι συνθήκες μέσα στις οποίες ζούσε ο ραγιάς ήταν τραγικές. Το παιδί του ραγιά, αν ήθελε να μάθει λίγα γράμματα, ειδικά στις επαρχίες, έπρεπε να καταφύγει χωρίς να πολυφαίνεται, και άρα χωρίς να κινδυνεύει από αρπαγές, σε αυτούς τους

ελάχιστους που γνώριζαν έστω γραφή και ανάγνωση.
Να καταφύγει δηλαδή στο νάρθηκα της Εκκλησίας ή στο κελί του πλησιέστερου μοναστηριού, αφού οι κληρικοί ήταν αυτοί που γνώριζαν πάντα τα στοιχειώδη, για να μπορούν να διαβάζουν τα λειτουργικά κείμενα.
Τρόπος αυτοπροστασίας λοιπόν, ήταν να πηγαίνει στο σχολειό νύχτα, βοηθούμενο από το φως του φεγγαριού, κι ας έχουν ακουστεί τόσα αρνούμενα την παράδοση αυτή.
Και όπως σημείωσε η κα Ζώρζου:
«Ο ραγιάς που μαθαίνει φανερά ή κρυφά την γλώσσα του και την καταγωγή του, αυτομάτως αποκτά ταυτότητα και αξιοπρέπεια. Καταλαβαίνει πως αξίζει να είναι Έλληνας ελεύθερος.
Δεν ανέχεται να είναι σκλάβος, αλλά ούτε βολεύεται να αρνηθεί την πίστη του, για να γλυτώσει το κεφάλι του. Προτιμά το βουνό και να γίνει κλέφτης.
Έτσι έφτασε και ο ολιγογράμματος Κολοκοτρώνης να πολεμά με γνώση και επίγνωση, καταδεικνύοντας την συνέχεια των νεοελλήνων, με τους Έλληνες της ανατολικής ρωμαϊκής ή βυζαντινής αυτοκρατορίας».
Την εκδήλωση μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ:

ΕΝΟΡΙΑ

έν δράσει...